

Bæði í posa og sekk

MEDAN undanfarna landsstýri sat fingur vit lóg og reglugerð um upphøggingarstuðul til fiskiskip.

SAMBÆRT tí reglugerðini skuldi upphøggingargrunnurin keypa fiskiskip úr flotanum. Endamálið við hesum var at minka veiðutrýstið á fiskastovnarnar í føroyskum sjógvi. Fyri at fáa eitt skip út skuldi grunnurin gjalda 80% av skuldini hjá viðkomandi skipi. Men so var skipið eisini ogn hjá upphøggingargrunninum (landsstýrinum), ið tá skuldi royna at selja skipið av landinum, ella syrgja fyri at tað varð søkt.

SITANDI landsstýri og samgongan hava broytt hesa reglugerð. Nú rindar upphøggingargrunnurin ávísu krónuupphædd í mun til

støddina á skipinum. 10.000 kr. fyri hvørt skrásett brutto tons. Síðani ávísu krónuupphædd í mun til hvat skipið hevur fiskað. Her taka teir fyra tey bestu av seks teimum seinastu árunum og gjalda 5.000 kr. fyri tonsið. Men so kemur tað besta av øllum. Aftaná hesi útgjöld úr upphøggingargrunninum er tann gamli eigarin framvegis eigari av skipinum.

SKIPIÐ kann fara aftur til fiskiskap. Bara ikki í føroyskum sjógvi og ikki burtur av kvotum, sum føroyingar eiga hjá øðrum. Eigarin kann eisini selja skipið og fáa pening fyri tað eina ferð afturat. Hann kann veruliga selja skipið, sum júst er gildið úr upphøggingargrunninum við skattakrónunum hjá Palleba. Er hetta ikki loftingarpolitikkur so tað stendur eftir. Er tað yvirhøvur nakar, sum skilur nakað av nøkrum?

Í FARNU viku hevði sjónverpið samrøðu við landsstýrismannin í fíggharmálum. Eitt skip, ið hevur fingið upphøggingarstuðul, og sum síðani er farið til fiskiskap í fremmandum sjógvi, varð umrøtt í hesi samrøðu. Landsstýrismadurin varð spurður um tað ikki var ov grovt, at ein trolari suðuri í Vági hevur fingið 17 mió. kr. í upphøggingarstuðli og so er sendur til fiskiskap í New Zealandskum sjógvi av tí gamla eiganum?

HATTA var ikki heilt beint, segði landsstýrismadurin. Rætta talið var ikki 17 men 16,8 mió. kr. Síðani var tað ein millumrokning við landskassan uppá umleið 6 mió. kr. So endaliga talið var 11 mió. kr. Ein fær hug at spyrja um nakað bagir landsstýrismanninum í fíggharmálum. Ein millumrokning við landskassan uppá 6 mió. kr. (ein skuld til landskassan) telur hon ikki við, tá fíggharmálaráðharrin

fæst við tøl? Er ein skuld til landskassan ikki at rokna sum øll onnur skuld? Ella sigur landsstýrismadurin: »Á, hatta er bara landskassin«.

POLITIKKUR, sum verður ríkin av hesum landsstýrinum og hesi samgonguni, hevur bert eitt erdamál: at geva nøkrum fáum — einum 20% av borgarunum — bæði í posa og sekk, meðan teir, orsakað tey — Jóngerð Purkhús og Karin Kjølbro íroknaðar — tóma bæði posan og sekkinn hjá hinum 80%.

HELDUR hendan gongdin fram fer landskassin á ør-mundahús. Eini 20% av borgarunum koma at eiga 80% av ognunum. Hini 80% sleppa so at eiga tey 20% og tann tóma landskassan.

POLITIKKURIN er miðvísur og eirindaleysur móti fjøldini av føroyingum.

vj

Lønarlækking

— veruleiki ella ørvitistos?

Í lógmansrøðuni á ólav-søku í ár verður sagt, at lækking av lønarlagnum kann verða ein týðandi háttur at skerja útreiðslurnar á fíggharlógini, og i sambandi við umrøðuna av skattamálum verður sagt, at broytingarnar í skattalógini, sum arbeið verður við, og sum skulu geva týðandi skattalætta, hava sum fyrirreyt, at lønarlagið eisini lækkar.

At bjargingin fyri okkara samfelagsbúskap er at lækka allar lönir við ávísari prosentupphædd og at lækka skattin samsvarandi, hevur lógmaður ført fram ferð eftir ferð.

Ikki kann sigast annað, enn at tað ljóðar væl og lætt, at vit kunnu loysa búskapartrupulleikar okkara á henda hátt. Tað, sum kann undra er, at eingin hevur funnið uppá hetta fyrr, tí tað eru fleiri onnur lön, ið hava somu búskapartrupulleikar sum

Føroyar. Vit mugu tí spyrja um hetta yvirhøvur ber til, og um hetta ikki bert eru fantasíur í høvðinum á lógmanni.

Vit kunnu eisini spyrja um hetta ikki er heldur veruleikafart, tá sami lógmaður seinasta árið hevur skrivað undir sáttmálar, ið hava givið so at siga øllum alment lönnum fólki eina lønarlækking uppá í meðal eini 7%.

Seinasta heyst setti landsstýrið arbeiðsbólk at kanna avleiðingarnar av einari skipan, har lönirnar verða lækkaðar. Í álitinum frá arbeiðsbólkinum stendur mangt áhugavert, og hóast álitið skal skiljast sum ein roynd at geva nakrar ábendingar heldur enn úttømandi svar, so kemur tí nóg fram, sum eigur at fáa okkum at hugsa okkum um.

Niðurstøðan í álitinum er, at tað er ógvuliga ívamsamt, hvør ávirkanin á

samfelagsbúskapin verður við at lækka lönirnar. Eitt tykist tó vist, og tað er, at skipanin fer ikki at lækka gjaldsjavnahallið, og tað má vera eitt vónbrot fyri lógmann og samgonguna, tí sambært lógmansrøðuni er hetta einasta oki, har búskaparpolitikkurin hjá samgonguni hevur vist seg at virka.

Eitt er í álitinum, sum gongur aftur og aftur, og tað er, at treytin fyri, at lønarlækkingin yvirhøvur skal hava nakra sum helst positiva ávirkan á nakað sum helst, er, at so nógv arbeiðsloysi er í landinum, at lønarlækkingin kunnu haldast niðri.

Tað kann tykjast sum landsstýrið longu er farið at seta hesa ætlan í verk, tí við politikkinum, sum er førdur síðan januar 1989, hava vit fingið vaksandi arbeiðsloysi. Og hvat í lønarlækkingini viðvíkur

tykist landsstýrið at halda, at hon longu er framd, tá vit siggja, at tær játtanir, ið verða latnar almennum stovnum, ikki røkka til lógar og sáttmálabundnu útreiðslurnar.

Marita Petersen

Lýsið í
sosialinum